

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»:

<http://maup.com.ua/>

Хмельницький інститут: <http://www.maup.km.ua/>

Кафедра права та правоохоронної діяльності:

<http://www.maup.km.ua/institut/kafedri/kafedra-komercijnogo-ta-trudovogo-prava/>

СИЛАБУС КУРСУ

Назва дисципліни	Право Європейського Союзу
Викладач (-і)	Бевза Юрій Петрович
Портфоліо викладача (-ів)	http://www.maup.km.ua/informaciya/portfolio-avsiievich-av.htm
Контактний тел.	0382-789636 (вн. 121)
E-mail:	Advocate_bevza@gmail.com
Сторінка дисципліни на сайті	http://www.maup.km.ua/institut/kafedri/kafedra-komercijnogo-ta-trudovogo-prava/disciplini-vilnogo-viboru-kafedri-prava-ta-pravoohronnoyi-diyalnosti.htm
Консультації	Четвер, 2 години, 14.50-16.10, ауд. 311

1. Коротка анотація до дисципліни. Навчальна дисципліна «Право ЄС» побудована таким чином, щоби забезпечити послідовне та і логічне викладення матеріалу, розкривши основи правової системи ЄС. На основі систематизації нормативно-правових і наукових (досягнення вітчизняної і зарубіжної наукової думки) основ права ЄС розкривається зміст основних інституцій європейського права. Курс основ права Європейського Союзу присвячений вивченню інституційної структури цього інтегрального об'єднання, законодавства і основних напрямків політики ЄС. Студенти досліджують ефективність застосування права ЄС, а також його юридичних та фінансових результатів. Курс передбачає вивчення теорії і практики правового регулювання, включаючи роль державних органів і громадських акторів у відповідних сферах, а також можливі перспективи розвитку ЄС.

2. Мета: викладання навчальної дисципліни «Право ЄС» є опанування студентами знань у галузі права, яке регулює суспільні відносини у сфері організаційно-правової системи функціонування, специфіки дії права ЄС, співвідношення права ЄС та внутрішньодержавного права держав-членів ЄС та третіх країн; по-друге, вивчення і аналіз двосторонніх договорів між ЄС та Україною в контексті реалізації євро інтеграційного курсу нашої держави/

3. Завдання:

- формування розуміння студентами правової природи Європейського Союзу та інших європейських інтеграційних об'єднань, вивчення засад їх діяльності та компетенції;
- вивчення основних понять та категорій права Європейського Союзу, його особливостей, визначення співвідношення права ЄС з національними системами права держав-членів та міжнародним правом;
- дослідження системи джерел права Європейського Союзу, ознайомлення з установчими договорами, основними нормативно-правовими та іншими актами

інститутів Європейського Союзу, діяльністю та рішеннями Суду Правосуддя ЄС;

- ознайомлення студентів з окремими галузями та інститутами права Європейського Союзу;

- вивчення правових засад співробітництва між Україною і Європейським Союзом та його державами-членами, механізму правового регулювання взаємовідносин України та ЄС.

4. Формат курсу: очний (*offline*) та заочний (*online*)

5. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності) (Intended Learning Outcomes):

а. Знання і розуміння.

Успішні студенти повинні вміти:

Демонструвати всебічне, сучасне і системне знання основ права ЄС;

Показувати розуміння зв'язку між теоретичним і дослідницьким підходом до основ права ЄС;

Демонструвати розуміння різних точок зору на проблеми в окремих галузях права ЄС і бути в змозі сформулювати варіанти їх вирішення;

б. Навички та напруження

Успішні студенти мають здатність:

підготувати тематичну роботу і уявити її у відповідній формі;

ефективно працювати в групі за рішенням спільної справи;

демонструвати здатність до презентації даних або приведення аргументів, усно і в письмовій формі, і способом, зрозумілим для інших;

показувати концептуальне розуміння певних галузей права і політики ЄС, яке дозволяють критично оцінювати наукове дослідження і обговорювати альтернативні підходи;

проявляти ініціативу і новизну у вирішенні завдань;

діяти в складних і / або спеціалізованих контекстах;

контролювати власну роботу по поліпшенню практики;

демонструвати здатність компетентно робити дослідження з мінімальним керівництвом;

ефективно спілкуватися з колегами з проблем, що стосуються різних аспектів права та політики ЄС.

Інтелектуальні навички (Intellectual Skills)

Концептуальне розуміння основ права ЄС, яке дозволяє критично оцінювати наукові дослідження і обговорювати альтернативні підходи;

Проявляти ініціативу і новизну у вирішенні правових проблем.

Практичні навички (Practical Skills)

Успішні студенти в змозі:

Працювати в складних і / або спеціалізованих контекстах;

Проявляти ініціативу і особисту відповідальність в професійній практиці.

Навички комунікації. (Transferable Skills)

Успішні студенти набувають такі здібності:

Міркувати про свою діяльність і осмислювати діяльність інших при вдосконаленні практики вивчення навчального матеріалу і вирішення виникаючих проблем;

Компетентно визначати завдання дослідження з мінімальним керівництвом;

Ефективно співпрацювати з іншими студентами щодо вирішення проблем в досліджуваних областях права ЄС.

6. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредитів ЄКТС), з них: 40 годин аудиторної роботи; 80 годин – самостійної роботи, залік – 2 години.

7. Статус дисципліни: вибіркова/обов'язкова (для заочної/денної форм навчання)

8. Пререквізити: (Prerequisite): знання, уміння і навички, здобуті при вивченні історії держави і права зарубіжних країн, державного (конституційного) права зарубіжних країн, теорії держави і права, міжнародного публічного права. Зокрема, володіння термінологією «правові системи» і «системи права», «джерела права» та ін, а також знання конституційних засад держав-членів ЄС і специфіки їх правових систем, принципів міжнародного публічного права та ін.

9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Програмне забезпечення для доступу для законодавчої бази на сайті: www.rada.gov.ua/laws

2. Програмне забезпечення для доступу для на сайт «Судова влада України»: <https://www.court.gov.ua>

10. Політика курсу:

- Передбачає роботу в команді.
- Клімат в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивного диспуту.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності.
- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.

11. Зміст дисципліни: Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської частин:

- Змістовий модуль 1 «Європейський Союз: організаційна побудова та правова система» (лекційні теми 1-5; семінарські теми 1-5);
- Змістовий модуль 2 «Європейський Союз: основні галузі правового регулювання» (лекційна тема 6-9; семінарські теми 6-9);

12. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації.**

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути Вашу увагу до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обмірковувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формулювати висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

При проведенні **семінарських занять** передбачено поєднання таких форм і методів навчання як робота у малих групах, дискусія, публічний виступ, групові проекти та кейс-завдання.

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- Виступ за темою **індивідуального завдання** (*тематика і критерії оцінювання див.: Робоча навчальна програма дисципліни, п.п. 6.3*).
- Виступ-інформування за темами семінарських занять.

13. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Хмельницькому інституті МАУП» (https://drive.google.com/file/d/1alGsRzbSV_ATM_rOMIaor0hLQdNZx9Uk/view).

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Форма контролю
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Відвідування лекцій	1	7	7	6	6	Залік
Відвідування семінарських занять	1	4	4	3	3	
Робота на семінарському занятті	10	4	40	3	30	
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	
Разом	-	-	81	-	69	
Максимальна кількість балів:					180	
180:100=1,8 Студент набрав X балів; Розрахунок: X:1,8 = загальна кількість балів.						100

Система оцінювання навчальних досягнень

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Під час вивчення курсу виконуються 2 самостійні роботи (завдання до самостійної роботи див.: Робоча навчальна програма дисципліни, п.п.6.4).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

14. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді виконання індивідуальних завдань-кейсів за тематикою самостійного вивчення матеріалу відповідного змістового модуля. Під час модульного контролю оцінюються такі компоненти:

- Повнота розкриття теми – 15 балів
- Якість інформації – 5 балів
- Самостійність та креативність – 5 балів

Максимальна кількість балів - 25 балів.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік.

Відбувається у формі надання письмових відповідей та в разі потреби додаткового усного спілкування (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання заліку див. «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Хмельницькому інституті МАУП»).

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див.: Робоча навчальна програма дисципліни, п.п.7.1).

17. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для заліку, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Основні нормативні джерела

1. Договір про заснування Європейського об'єднання вугілля і сталі від 18.04.1951 р. // Конституційні акти Європейського Союзу. Частина I / Упорядник Г. Друзенко, за загальною редакцією Т. Качки. – К.: Видавництво «Юстиніан», 2005. – 512 с.
2. Договір про заснування Європейського співтовариства від 25.03.1957 р. // Конституційні акти Європейського Союзу. Частина I / Упорядник Г. Друзенко, за загальною редакцією Т. Качки. – К.: Видавництво «Юстиніан», 2005. – 512 с.
3. Договір про заснування Європейського співтовариства з атомної енергії від 25.03.1957 р. (консолідована версія) // Конституційні акти Європейського Союзу. Частина I / Упорядник Г. Друзенко, за загальною редакцією Т. Качки. – К.: Видавництво «Юстиніан», 2005. – 512 с.
4. Договір про Європейський Союз від 07.02.1992 р. // Конституційні акти Європейського Союзу. Частина I / Упорядник Г. Друзенко, за загальною редакцією Т. Качки. – К.: Видавництво «Юстиніан», 2005. – 512 с.
5. Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community (2007/C 306/01) // Official Journal of the European Union. – C 306. – Volume 50. – 17 December 2007. – 271 p.
6. Договір про Європейський Союз 1992 р. (консолідована версія в ред. Лісабонського договору 2007 р.) // <http://www.minjust.gov.ua/section/321>
7. Договір про функціонування ЄС 1957 р. (консолідована версія в ред. Лісабонського договору 2007 р.) // <http://www.minjust.gov.ua/section/321>
8. Про застосування принципів субсидіарності та пропорційності // Протокол (№ 2) до Договору про ЄС, Договору про функціонування ЄС, Договору про створення Євратому // <http://www.minjust.gov.ua/section/321>
9. Про Статут Суду Правосуддя ЄС // Протокол (№ 3) до Договору про ЄС, Договору про функціонування ЄС, Договору про створення Євратому // <http://www.minjust.gov.ua/section/321>
10. Про Статут Європейського інвестиційного банку // Протокол (№ 5) до Договору про ЄС, Договору про функціонування ЄС, Договору про створення Євратому // <http://www.minjust.gov.ua/section/321>
11. Про Статут Європейської системи центральних банків і Європейського центрального банку // Протокол (№ 4) до Договору про ЄС, Договору про функціонування ЄС, Договору про створення Євратому // <http://www.minjust.gov.ua/section/321>
12. Про процедуру щодо надмірного дефіциту // Протокол (№ 12) до Договору про ЄС, Договору про функціонування ЄС, Договору про створення Євратому // <http://www.minjust.gov.ua/section/321>

13. Про Шенгенське *acquis*, інтегроване до структури ЄС // Протокол (№ 19) до Договору про ЄС, Договору про функціонування ЄС, Договору про створення Євратому // <http://www.minjust.gov.ua/section/321>
14. Рішення Ради ЄС 2009/371/ІНА від 06.04.2009 р. про створення Європейського поліцейського відомства (Європол) // OJ L 121, 15.5.2009, р. 37–66 // http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_a78
15. Рішення Ради ЄС 2002/187/ІНА від 28.02.2002 р. про створення Євроюсту з метою посилення боротьби з серйозною злочинністю // OJ L 63, 6.3.2002, р. 1–13.
16. Рішення Європейського парламенту 94/262 від 09.03.1994 р. про правила і загальні умови, що регулюють здійснення обов'язків Омбудсмена // OJ L 113, 4.5.1994, р. 15–18.
17. Директива Європейського парламенту та Ради ЄС 2004/58/ЄС від 29.04.2004 р. про право громадян Союзу та членів їх сімей на вільне пересування та вибір місця проживання на території держав-членів // OJ L 229, 29.6.2004, р. 35–48.
18. Рамкове рішення Ради ЄС 2002/584/ІНА від 13.06.2002 р. про європейський ордер на арешт і процедуру видачі злочинців державам-членам // OJ L 190, 18.7.2002, р. 1–20 // http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_b17.
19. Європейська соціальна хартія (переглянута) 1996 р. // Збірка договорів Ради Європи. – К.: Парламентське видавництво, 2000. – 656 с.
20. Регламент (ЄС) № 1987/2006 Европейского Парламента и Совета от 20.12.2006 г. «Об учреждении, функционировании и использовании Шенгенской информационной системы второго поколения (SIS II)» // <http://zakon1.rada.gov.ua>
21. Стратегія економічного та соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції» на 2004-2015 роки, затверджена Указом Президента України від 24.04.2004 р. // <http://zakon1.rada.gov.ua>
22. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18.03.2004 р. // Офіційний вісник України. – 2004. – № 15. – ст. 1028.
23. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 р. // Офіційний вісник України. - 2014. - № 75. - Том 1. - Ст. 2125.
24. План дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України // http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=244813273

Основна література

1. Європейське право: право Європейського Союзу: підручник: у трьох кн. / за заг. ред. В.І. Муравйов. - К.: ІнЮре, 2015.
2. Європейський Союз: історія і засади функціонування: навч. посібник / В.В. Копійка, Т.І. Шинкаренко; за ред. Л.В. Губерського. – К.: «Знання», 2009. – 751 с.
3. Право Європейського Союзу : підручник / [Р. А. Петров (кер. авт. кол.), А. О. Вакуленко, Ван Елсуwege П.та ін.] ; за ред. Р. А. Петрова. – Вид. 9-те, змінене і допов. – Харків : Право, 2019. – 442 с.
8. Історія європейської інтеграції від Римської імперії до Європейського Союзу : моногр. / під ред. І. В. Яковюка. – К.: Право України, 2012. – 208 с.
9. Комарова Т. В. Юрисдикція Суду Європейського Союзу: моногр. / Т. В. Комарова. – Х.: Право, 2010. – 360с.
10. Гердеген М. Європейське право: пер. з нім./ Гердеген Матіас.- К.: «К. І. С.», 2018.- 528с.
11. Право Європейського Союзу: підручник/ за ред.. В. І.Муравйова.- К.: Юрінком Інтер, 2015.- 704с.3
12. Право Європейського Союзу: підручн./ за ред.. О. К.Вишнякова.- Одеса: Фенікс, 2013.- 883с.

Допоміжна література

1. Десмонд Дайнен Дедалі міцніший союз. Курс європейської інтеграції / Пер. з англійської. – К.: «К.І.С.», 2006. – 696 с.
2. МатіасГердеген Європейське право / Пер. з німецької. – К.: «К.І.С.», 2008. – 528 с.
3. Штрайнц Р. Європейське право / Перекл. з нім. Катерина Котюк; наук. ред укр. вид. Михайло Микієвич. – Львів: Астролябія, 2009. – 480 + XL с.
4. Búrca De G & P. Craig. The evolution of EU law/ Craig & De Búrca// Oxford University Press, 2016.- 944p.
5. Craig P. P. EU law: Text, cases and material/ P. P. Craig, de Búrca G.// Oxford University Press, 2019 [i.e. 2002].- cxlv, 1241p.
6. European Union Law. Text and Materials/ Chalmers Damian, Adam Tomkins, Christos Hadjiemmanuil, Giorgio Monti.- Cambridge: Cambridge University Press, 2016.- CXXVI, 1362

Інформаційні ресурси

Official website of the European Union: <http://europa.eu.int/>
 EU Observer, a source of EU related news <http://www.euroobserver.com>
 The Council of the EU: <http://ue.eu.int/>
 The Commission of the EU: http://europa.eu.int/comm/index_en.htm
 The EU Parliament: <http://www.europarl.eu.int/>

Приклад: V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Право ЄС»

Разом: 120 год., з них 26 год. – лекції, 14 год. – семінарські заняття, самостійна робота – 80 год.

Кількість балів за семестр	180 балів								
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II			
Назва модуля	Європейський Союз: організаційна побудова та правова система					Європейський Союз: основні галузі правового регулювання			
Лекції	7 (1 бал)					6 (1 бал)			
Теми лекцій	Історія європейської інтеграції: від зародження європейської ідеї до сучасності	Джерела і система права ЄС Правова природа і компетенція ЄС	Цілі й принципи діяльності ЄС Компетенція ЄС у сфері внутрішньої та зовнішньої політики	Організаційний механізм Європейського Союзу	Основи правового становища людини й громадянина в Європейському Союзі	Правові форми економічної інтеграції в Європейському Союзі	Правове регулювання окремих сфер економічної діяльності та суспільного життя в Європейському Союзі	Основи Шенгенського права	Правове регулювання співробітництва України та Європейського Союзу
Семінарські і практичні заняття	4 (10 бал)					3 (10 бал)			
Теми семінарських занять	Історія європейської інтеграції: від зародження європейської ідеї до сучасності	Джерела і система права ЄС Правова природа і компетенція ЄС	Цілі й принципи діяльності ЄС Компетенція ЄС у сфері внутрішньої та зовнішньої політики	Організаційний механізм Європейського Союзу	Основи правового становища людини й громадянина в Європейському Союзі	Правові форми економічної інтеграції в Європейському Союзі Правове регулювання окремих сфер економічної діяльності та суспільного життя в Європейському Союзі		Основи Шенгенського права	Правове регулювання співробітництва України та Європейського Союзу
Самостійна робота	1 (5 балів)					2 (5 балів)			
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)					модульна контрольна робота №2 (25 балів)			
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1,80								

